

ARANYTŰ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhatalomban átvéve:
Egy évre 10 h.
Három évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.
Egy évre 28 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhatalom:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8.
A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
biztatásához intézkedik.

XXIII. évfolyam 52. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1917 március 4.

Arany János centenáriuma.

**Irtta és a Katholikus Kör Arany-ünnepélyén 1917 márc. 2-án felolvasta
dr Némethy Gyula.**

Midőn a magyar szabadságharc szörnyű
katasztrófája és a vérben gázoló osztrák
kényurak bukása után szabadság szellők
kezdtek lengeni a hárs- és bücsű és régy-
folyam hazáiban: a jövőben ismét bűni
közű nemzet alkotmányosságát felélesztette
M. T. Akadémia nemes renaissance jelű
palotáját a legnagyobb magyar másik alkotá-
sára, a világszép lelkű és művésziességében.
Az akadémia vezetője kezeben nem adott
lelkét az új palotában a titkárnak, kit ez a
kirekesztés — boldog hibát — egy bejós,
humorral vegyes melábuli lehelő költeményre,
az „Aratlan dác”-ra hangolt. Ime, a három
utolsó versszak:

Nem palotába — vesszen a fény! —
Nem oda vágytam s gondolok én;
Vontak erővel környavalyást,
S átsze nekem Dejanira-palást.

Egyszerű kunyhó, ott keleten!
Rakja rajongó képzeletben;
Oda sovárogo e fáradt tetem:
Kiszködöm, várok, míg tehetem.

Tavaszi fecskék, dal kedvesi!
Jertek el Isten kőművesi!
Makjatok ott egy fecskofalat;
Megpihen a költő az alatt.

Bizony Arany János, pedig ott teljes
elismerés osztatlan ünneplés vette körül al-
földi magyar, ahogy magát nevezi, „népi
sarjadék” léteire sohasem erőltette, sőt meg-
csak meg se szólt a fővárost; holta nap-
jáig ide vágyott Biharba, ahol beleszá-
gott. Ez a végy csak néit és egyre égetőbb,
egyre fejlebb lett, annak kit egy bünsősé-
ges természet egész mélységével szeretett
Juliska leányának halála után.

Ime a budapesti városligetről hogy
dalt:

Szabadság és hogy biztos szárazt
Értek, hat így rám: hogy e kis
Ligetből (bár maga kifáraszt)
Mehetnék a Tiszáig is! . . .
Keletre, mint a berkai szellő,
Mely a lombok közt rést talál . . .
Keletre, mint az égi felhő
Mely ott egy kedves sírra száll.

Mélyen tisztelt Helyesem és Uraim! A
magyar nyelv legnagyobb művésze, ki még
a Szilágyi, Kazinczyak és Pázmányok
szülőföldjére is a legnagyobb fényt áraszt-
otta, egész életén át ide vágyott közénk,
Biharba. Szilénta téjében, ahol a szép sza-
bad föld háttérében a béli hegyek hatal-
mas kék lára vanul. Ha tehát minden ma-
gyar ember, aki ifjúságának annyi nemes
hívületét, férfikorának annyi mélyen átér-
zett lelki gyönyörűségét, s öregségének édes
visszafeléérti közönbségi a Toldi és Buda
halála, s balladák költőjének, méltán áldozik
azon nap emlékeztetőre, mely épen száz évvel
ezelőtt látta világra jönni Arany Györgynek
és Magyar Sárának fiát: mennyivel szen-
tebb és kedvesebb kötelességünk nekünk
biharinaknak éleztetni az oltár tűzét, kiket
egyszeren föld tépőd, egyazon levegő éltet,
melyet ez a nagy lélek úgy nehéz szívvel
hagyott el, mely után egész életén át epedve
vágyakozott. Engedjék hát meg mélyen
tisztelt ünneplő közönség, hogy a Kath. Kör
ünnepély rendező bizottságának megbízásából,
mintegy az őök nevében a halás hódolat-
nak rem koszoruját, azt fennbí képes nem
vagyok, hanem egy szál virágát letegyem
Arany költészetének oltárára.

Hasonlítsz a szellemhez, melyet meg-
éricsz, mondja Goethe, Megvizasztalna ez a
mondás, hogyha csak arról volna szó, ér-
tem és átértem-e Arany költészetét, hiszen
gyermekeségetől kezdve mind e mai napig
meg nem szűnő lelki gyönyörűségem for-
rása volt ez a költészet: de hát átértem és
átértem egy költőt és kevés szóval, ami
most rendelkezésemre állt, nem pelni emléket,
két dolog. Érzem a gazdagság sávarát is.
Beszélhetnék róla, mint a legnépszerűbb költő-
ről, az egész nemzet dalosáról, kinek
körvői otthon vannak a kunyhókban is és
lelki táplálékai a paloták lakóinak is.

S mi vagyok én kérded? Egy népi sarjadék,
Ki törzsömnek élek, érette, általa!
Sorsa az én sorsom, s ha dalra olvadék,
Othon lel magát ajakánom dala.

Elkerülhetem, olyan demokratikus Arany
művésze, mint a magyar nyelv, amelyet ép
oly tisztán beszél a föld népe, mint a mű-
veltek, amelyben nincs különbség irodalmi
és köznyelv között, sőt azt már Hof-
mannsberg gróf a XVIII. századbeli szász

utazó észrevette. Hiszen valóságos ör tátong
például a német vagy tót köznyelv és iro-
delmi nyelv között. Magasztalhatnám Aranyt,
mint a legnemzetibb költőt, kinek tárgyai,
alakjai, jellemei, története az in-magyarok,
nyelve a legeredetibb, legegényibb leg-
gazdagabb költői szólam. „Ha Arany műveit
olvassuk, oly érzés fog el, mintha a ma-
gyar nyelv minden forrását bugyogni hal-
lanok, írja Riedl Frigyes, Arany költésze-
tének leghivatottabb ismerője. Arany min-
den gondolatot egy sajátos magyaros, más
nyelven így elő nem forduló kitételrel im-
dott kifejezni. . . Senti nem ismerte a
magyar nép nyelvet úgy mint ő, senki sem
mellett többet a régi magyar írók nyelv-
ből. E mellett vissza vezette a nyelvet ere-
deti érzéki jelentéséhez. Mint minden nyelv,
a miénk is tele van elkopott képies kifeje-
zésekkel. Arany e képeket megelavenítette,
új színt, új fényt adott ezeknek a minden-
nap használatban elhalványult képies ki-
fejezéseknek Boszniai Őrség és Rozgonyi
Piroska tőprengenek, Toldi szerelmében:

Óh hányszor a két szűz kebelét hab hányja
Vajh mi tevő légyen a Rozgonyi iyánya?

De ideje, hogy mederbe szorítsam az
Arany gazdagságától megdagsadt beszédem
áráját. Salamon Ferenctől Riedl Frigyesig
mind ezekről sok észepet és okosat írtak
esztétikusaink, de egyet talán nem emeltek
ki eléggé, vagy legalább most nem divat
értékelni és kiemelni: Arany költészeté-
nek erkölcsi emelkedettségét és tiszta-
ságát. Ovidius, kinek trágarságain a po-
gály rómaiak is megütözköztek, azzal menti
magat:

Vita versenda, Musa iocosa mihi. Ele-
tem szemérmes, csak a muzeám pajzár.
Nos tehát, amilyen nemes tiszta volt Arany
élete, aki, amint maga írja, otthon soha egy
trágár szót nem hallott, s aki a vándor
színezetet erkölcsi oszmoztól hagyta ott:
oly tiszta és remes a költészete. Állig van
egy sor, melyet fiatal ériatetlen lány pi-
rulás nélkül ne olvashatna. És ne mondja
senki it, hogy az esztétikus költészetben
moralizálunk. Nekünk ugyan belső meg-
győződésünk, hogy az erkölcs örök tör-
vényei mindenki köteleznek minden tére-
kenységében, tehát a művészi alkotásban is,
de most egész más szempontból tekintjük a
dolgát. A művészetnek, tehát a költészet-

nek saját érdeke, hogy tárgyában kivételben tiszta nemes legyen, mer az erkölcsi világrand a legmagasztosabb értelemben vett szépségnek kispadhatatlan forrása, kimeríthetetlen kincsabáza. Valóban, ha rend tökéletesség, befejezettség, fany főalkotó elemei a szépek, lehet e szabó valami, mint az erkölcsi törvény, amely viszesztásközése az isteni akaratok az emberi értelemben, isteni világszág az emberben. Bészélk hogy mikor Kant a kategorikus imperatívus erkölcsi tanát hallgatósága előtt kifejtette, tanítványai annak főségétől könyökbe törték ki. Pedig mi a Kant tanította erkölcsi törvény, mely szerint a csupán az autonóm emberi ész alkotása, a természet és keresztény erkölcsi törvény magasztosságához, mely az isteni akarat világot gyújtja emberi értelmében és szívében? Ahogy egy istenáldotta nagy poéta zangi, a királyi istos:

"Hozzatok az Urnak dicsőséget a tiszteletet, hozzatok az Ur nevének dicsőséget; imádjátok az urat szent tornácában. Az Ur szava a visken, a folség Istene menydörög; az Ur a sok víz fölött. Az Ur szava erőben az Ur szava dicsőségben jó. Az Ur szava öszetéri a cédruokat, az Ur öszetéri a Libanon cédruait, és szökdelíti azokat, mint a borjut, a Libanont, mint az egyszerűnek fiát. Az Ur szava szótvája a tús lángját, az Ur szava megrendíti a pusztát és az Ur megmozdítja Kádesz pusztáját. Az Ur szava vajudásba hozta a szarvasokat és megrikítja a sűrűket és az ő templomában mindnyájan dicsőséget mondanak."

Am, ha az erkölcsi világrand nagy esztétikai értékeket foglal magában, ugyanezt kell mondanunk minden egyes szabad akaratú esztétikáról, mely az isteni törvénynek megfelel, hiszen minden nemes tett közreműködés az erkölcsi világrand fenn tartásához. Már az ókori bölcsök magasztalják az erény szépségét. Pythagoras szerint az erény a belső élet harmoniája, mely a léleknek a test fölötti uralmában valósul. A socratesi iskola külön görög szót teremtett, hogy az erkölcsi jónak szépségét; kielmélyje. Plato szerint a legszebb amit emberi szem láthat: az erkölcsi és fizikai szépség találkozás az emberben. Aquinói Sz. Tamás véleményéhez képest: ha a testet akkor nevezhetjük szépek, ha annak tagjai helyes arányban állanak egymással: a lelki szépség nem lehet egyéb, mint ha az ember élete és tettei az ész világa szerint rendeznek.

Az erkölcsi jó tehát már magában véve esztétikai érték szesz szép. Ellentétbe, az erkölcsi rossz elhazképest esztétikai értéket nem foglalhat magában, tehát csak rut lehet. Az erkölcsileg rossz ép úgy mint a fizikai rossz, vagyis a rut művészi feldolgozás tárgyát nem képezheti önön magáért csak másodsorban, alárendelten. A rutnak a művészi feldolgozásban csak változatosság, ellentétesség és jellemzés címe van helye. A leghatározottabban el kell hát ítélőnk az olyan művészeti irányt, mely a rosszat, a rutat önönmagáért kultiválja, vagy pláne dicsőít. Nincs igaza Művésznek, aki azt mondja, hogy a tárgy a művészre nézve közből: Die Kunst nimmt keine Rücksicht auf die Gegenstände an sich. A művésznek, Schnorrnak va igaza. "Nagyon jól tudom, írja, hogy végre is az a fontos milyen a művészi kivétel, nem az, hogy mi a tárgy. És ha valaki ügyesen ábrázol bika gyapját, dicsőrem. Csak azt ne vegyék tőlem rossz néven, ha a birkagyapját át nem tekinthetem a művészet aranygyapjának, legfőbb célja és kincsének, amely felé a művészet argonantái egészen elcsúszkán át halónak kicsernek, amelyet ha elárulnak és hirtokba vesznek a művészet legmagasztosabb feladatát oldották meg..."

Ez a meggyőződés hatotta át mélyen tisztelt ünneplő közönség Toldi íróját is. Tudta, hogy az erkölcsi az ethos nem hogy

békója lenne a művészi alkotásnak, de szárnyakat kölcsönöz neki. Tudta, hogy a költészet, amely emancipálja magát az erkölcsi törvény követelményei alól, a legnagyobb, legdicsőbb esztétikai értékektől fosztja meg magát. Arany, írja R. d. a lelkiismeret költője: mint ilyen, a bűnbűdést a bűnös lelki életében, lelkiismeretében szereti felmutatni. Az walesi bárdokban és V. László királyt látnak, aki bűne tudatában hervadt lélekkel hordja az izzó koronát, a véres bibort: Elvárd meg László király nem találnak kicseres pilótijutban helyet, ahol álomra hajthatnák fejüket, nem találok nagy birodalmában egy helyet, mely még látkat engedne.

Az esztétos holdfényben ott áll egy paraszasszony, Ágnes, a pajákban és mossa, mossa hosszú évek óta a lepedőt, a melyen ő iszonyodva mindig ott látja a várfoltot — megölt férjének véréit. Bárcsi Benő szép, de göcses kacir kedvesét Kund Abigált, énekes örület hajtja fel a sájt az utcasoron, miután megjutta, hogy kacirság okozta Bárcsi Benő halálát. Holdfényben sápadt szecel kapaszkodik a lilomtűpő Tuba Ferró páztor a háztetőkre, míg egyszer holdkörös lé sértetlen nyugalmából felriadva halálra zuhan. Minő folséges iragikun a Buda halálában, az erkölcsi világ folségének minő revalációja: Etela ki bátyjának köszönheti a királyságot a maga lebirásának Hatur kegyelmét, fölgerjadt dűbében Buda gyilkosává lesz s ezzel kibivja maga ellen az igazságos isten ítéletét. De forduljunk Aranynak esztétikájában, jellemében, hangulatokban, színesben legvárdaabb eposzához Toldi szerelméhez, mely hazánk legdicsőbb kor-szakát Nagy Lajos fényes, ragyogó uralkodását eleveníti meg. Csak két epizódot emelek ki belőle, melyekből az erkölcsi szépség hatalmas szavakkal árad. Az ötödik ének tonalát követjük. Toldi bár hosszú vendekodás után, meglátogatja Tör Lőrincet, ki Piroksa kezét neki köszönheti, s aki megígérte szentül Toldinak, hogy tenyérén fogja hordozni meg nem érdemelt feleségét A katasztrófa, melytől Toldi ösztönszerűleg felt, bekövetkezik. Piroksa egy vigyázatlan pajzán megjegyzésére Lőrinc arculati őt, úgy hogy a vér kiserken ajakán. A következő pillanatban hezseg már rémülten menekül Miklós elől. És pedig

S mint szeme a prédán megáll fenevadnak,
Vesztogel egy kissé, cimpái dagadnak;
De futni ha látja önkénytelen földi:
Csörtet amaz után rettenetes Toldi.
Elője Piroksa könyörögve lebben,
Esdékel uráért szép neje legszebben,
Kezére omolva mély fekete szemmel
Néz rá föl ijedten, kérve, szerelemmel.

Látja ön Miklós a szép szelid arcot:
Haragja szívéből nyomban elviharzott.
S mint fekete felleg a lemenő naptól,
Egyszerre pirossá hajnalodék attól.
Kebeléhez vonja rejtező orcáját,
Szóitja, öleli tilos menyországát,
S lehajolván sűrű, önfelédett csókra,
Közben susogását így tördeli szókra:

"Jer!" hűvel erővel zuditja lehelle:
"Jer velem, elviszlek, paripám nyergelva
Óda, hol még szellő, nap fénye se leljen,
Megvédlek egy országot, mind a világ ellen!"
Piroksa e szónál vette magát észre,
Mint gyöngye bogár, mely keveredett mézbe;
Kibontakozott és rebegi esdőleg:
Becsületét véd meg, oh lovag, egy nőnek!"

A vége: Toldi lebirja magát.

Nagy keserű bugás leve bucsuzása,
S ment, hogy soha többé Piroksát ne lássa.

És mikor a 12 ik években meglátja Piroksa sírját, a zárdaszűzét:

"Tiszta vagy, ott is vagy hiszen erős hittel,
Ódávársz, meggyógyítsz boldog szeretettel;
Addig soha e szlv asszonyt ne ismerjen:
Fogadom, s megállok, Isten úgy segítjen!"

A másik epizódot a 12 énekben találjuk. A méltán kalállal lakolt Durazzo Károly herceg ösvégye, Mária, ki egykor Lajos király választója s ideálja volt, a király elé járul, férje boldogtétét kéri tőle. A találkozás folyamán a király szemére veti a hercegnének, hogy hátlan lett hozzá és férjhez ment a herceghez.

Szólt, császár levelét feltartva elébe.

Lobbot vete rögtön Mária bus képe:

Lajos pedig ismet: "Óh, mire juttattál!

Egy nyarat, egy ózt csak!... de te nem várhattál!

Most ez a csábító lón örökös gátunk,

Boldogságunk előtt sebes örvény tántog:

Mindent a boldogság körül — az egy vért nem!

Fátvölt emel a nő s azt izheli: "mért nem?"

Tántorodást érte Lajos e kis szóra.

A szép, közel arora, szembe mosolygóra,

Tán csókra is ajka látszik vala kémnek:

De kivillan fénye, homlokán, az észnek,

Visszapaacsolja ifju tüzes véret,

Megösméri a nőt... Johanna testvérét:

"Ne felejtöd, hogy férjed tetemiért esdel:

Ott fekszik a kertben: Mária, temesd el!"

Festeni az erényt olyannak, amilyen szépnek, kívánatosnak, slének állítani a kúnt a maga utálatosságában és nem átértékeléssel kendő ötten, nem is szükségesnek, elkerülhetetlennek; festeni nem a hős humanit, nem az állatot az emberben, hanem az embert a szó nemes értelmében. Isten képmását: ezt tartotta Arany János a költészet magasztos, igaz feladatának.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Nagyon jól tudom én, döresség lenne az idő kerekébe belekapaszkodni és sémát, sablonosítani akár egy Arany költészetéből is: vallo, amit Heine mond:

Andere Zeiten, andere Vögel
Andere Vögel, andere Lieder...

de határa minden szabadságnak, minden modernségnek van s olyan idő nem jöhet, amelyben a köznapi, az aljas, a rossz, a rút kultusza igaz művészet feladatát képezhesse.

Közhely, de nem fölséges hangostatni eltévelyedések idején, hogy a vallás és művészet kapcsolata oly régi mint az emberiiség. Az utolsó évtizedek ösrégészeti kutatásai a negyedkor primitív barlangi művészetének vallásos jellegét állapították meg Arany emléktünetés, kinek első lelki tápláléka a biblia volt, melynek hitéshez élete utolsó leheltéig hű maradt, ugyebár egészen megfelfaló a bibliai kézet. Mózes II. könyvében olvasom: "És szóla az Ur Mózesnek, mondván: Ime nevé én hűtem Bészélk, Urának, Húr fiának fiát, Júia nemességéből és betöltő tem őt az Isten lelkével, bölcsességgel, értelmével és tudományal mindenféle munkára, hogy gondoljon ki mindent, amit mesterségesen csinálható aranyból és ezüstből és rézből, márványból és drágakövekből és különböző fákból." De nemcsak a biblia, az egész emberiség közhite szerint a költészet szent dolog, Isten adomány. A régi hinduk épügy hitték ezt, mint a germánok, vagy a görögök, kiknek mithológija szerint Pallas Athene, a világosság istenője, a művészetek védője Zeusnak, az istenek atyjának fejéből támadt. Nemcsak a vallásos, komoly Vergilius tartotta Isten adományának a költészetet, de a frivol Ovidius is, hiszen maga zangi:

Est Deus in nobis agitante calescimus illo.

Isten van beazunk, ő hovit miakat. A poétányak nevezet Goethe Eskeramannal folytatott beszélgetési folyamán azt mondja,

hogy minden usgy alkotóképesség, minden nagy gondolat földönkívüli eredetű, Isten gyermeke. „Jede Productivi al höchster Art, jedes bedeutende Aperc, jede Erfindung, jeder grossa Gedanke, der Früchte bringt und Folge hat steht in Niemand's Gewalt und ist über aller irdischen Macht erhaben. Dergleichen hat der Mensch, als unverhoffte Geschenke von oben, als reine Kinder Gottes zu betrachten, die er mit freudigen Dank zu empfangen und zu verehren hat.“ Még szebb, amit a nagy vallásos művész, Föhrich mond. A művész művészi alkotásában képmása az örök művészetnek az istenség ölében. Der Künstler in seinem künstlerischen Schaffen ist das Abbild der ewigen Kunst im Schloss der Gottheit. Szent Ágoston magasztos felfogása szerint a Szentháromság második személye, a Fiu nemcsak örök bölcsesége, de művészete is a mindenható Istennek. Ámde az isteni művészet nemcsak fölséges teremtő erővel alkot, de csendes őszhangban, harmóniában az isteni akaratallal, föltétlen szentségben. A művész tehát nemcsak képmása az Isten teremtő hatalmának, de alkotásában visszfénye az ő szentségének és szeretetének.

Breze Arany a költészet a magasztos hivatását, de talán scharnyira, mint a nagy keresztény költő, Dante oivasásakor s érezték egyik legcsodásabb, legmélyebb költőművészetben adott kifejezést „Állott vízének mélységei felett . . .“

Csodálatos szellem! egy a mérhetetlen
Éggyel, amely benne tükrözik alattam!
Egy csak a fönségben és a terjedetben
És, mivel mindenik oly megfoghatatlan,
Az ember . . . a költő (mily bitang ez a név!)
Hitvány koszoruját, reszketvén elejté
És, mintha a lábait szentegyházba tenné,
Imádvá borul le, mert az Istent sejté.

Ugy türik fel előtte a Divina Commedia, mint az Isteni Színjáték, a világirodalom lefokozásosabb eposza, mint egy földi álom, mely a szellemvilágba, az isteni világba tévedt, hogy annak csodáit elzengje nekünk.

Lehet-e a szellem az istenség része?
Hiszen az istenség egy és onzthatatlan;
Avagy lehet-e, hogy halandó szem nézze
A szellemvilágot teljes öntudatban?

Évezred hanyatlék, évezred kel újra,
Mig egy földi álom a világba téved,
Hogy a hitlen ember imádni tanulja
A köd oszlopában rejló istenséget.

De nemcsak átértette, átértette, mélyen tisztelt ünneplő közönség, Bihar megye nagy szülőlté a költészet szinte vallásos hivatását, de egy hívő lélek alázatával ihletével, s egy hazáját, népét utoléró cobbanáság szerető szív áldozatkészségével be is töltötte azt. Végezzük hát az ő szavaival, ama gyönyörű sorokkal, melyekkel egykor ő másnak, a Szebenyei emlékének áldozott:

Nem hal meg az, ki milliókra költé
Dús élte kincsét, ámbár napja múlt;
Hanem lerázva, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomúl
Mely megmarad, nőttön nő tiszta fénye,
Amint időben, térben távozik;
Melyhez tekint fel az utód erénye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik.

Egy magyar hazaáruló, akit az angolok is annak tartanak.

A londoni Morning Post-ra én hívtam fel Pásztor Árpád figyelmét, hogy az a „magyar levelező“ nem lehet más, mint Szebenyei József. Ennek volt sajátos stílusa, amely nagyban minden szélhámosossal közös: a nagyképűség, a dolgok elferdítése, valami fejtetetjére állítása minden logikának, a beavatoottság színlelése, hangos kikiabálása ismeretes dolgoknak ravasz, sunyi kerülgetése mindennek, amin rajta laphatnák, hogy hazudik, ferdít és műveletlen.

Engem, ki a zajgó élet tulsó partjára jutottam, s mindig kifebb és kifebb távoztam, annak sodrán csak átvergődtem, valahogy minden szélhámos megtalált. Kolos-torba vonult éreg, nyugalmába vonult görög katholicus kanorokotat keresnek így fel életmes tanítójelöltek, hogy valamit, egy könyvet, egy kéziratot, emléket vagy visszaemlékezést elvihessenek.

Igy, csak így juthattam közel Szebenyeihez, s meg is írtam már egyet-mást nagyon sikerült szélhámoságaiból, többek között azt a furcsa csalást, amelyet a felső-magyarországi aranybányák angliai reklámozásával követett el, amikor a reklámok angol szövegét kiszedette Budapesten, s leryomatta olyan papírdarabokra, a melyeknek hátára angol szöveggel és a Times botfőbiz hasonló szedéssel angol lapokból reklámokat szedtetett.

A háboru szele minden csalót és szélhámosat hazakergetett, egyik-másik most jön toloncuton, de a legtöbbet a gazdasági krízis separt haza. Fergetegek előtt így rchannak hevesdt levelek, törött gallyak, érdégszekér, szerbtővia a szelek irányában. A magyar szélhámosok his gazdasági egzisztenciája lezszakadt az idegen talajról, s aki nem akart jönni, kitesékeltek, mint kellemetlen idegent. A legsagyobbrész jömedoru volt, a kisebb kellemetlen modoráról neveseten fajta.

Ez a Szebenyei azonban fordítva járt el. Neki égett a talpa alatt a föld s meguntta, hogy a Rákóczi ut és Erzsébet-körut szerkén állva kohlja kis terveit. Kiviharzott külföldre, Angliába s ott nekilátott az írásoknak.

Magyarországon az írás és ujságírás még az a hozót, ahova a társadalom szegény legényei behuzódhatnak és biztonságban érezhetik magukat. Itt nincs ellenőrzés, s legtudatlanabb és legerköles'elenebb is nyugodtan szöbeti piszkos pókhálót akar-melyik zugkávánház tükröse páholyában, senki se kérdi, mert ez az ország szervezetben és nagyságban is gyöngye, hogy:

— Mit csinálsz, miért lopod a napot
sub titulo: író?

Nincs társadalmi rendőrség és én csak néha pótoltam ezt, mint a nagyszerű Ker-nitz mondotta: társadalmi rendőrmester voltam. Így ismertem rá Szekulesz-Szebenyeire, aki tulajdonkép Amerikában született, vagy ott nevelkedett a jingó gyerekek közt az utcán s erről írt is egyet-mást. Lehet, hogy tudott írni, de olyan gyanus volt, hogy csak görbe ut jutott eszébe annak, aki ismerte. Amerikával később is fenntartotta az érintkezést, de a londoni Daily Express-be küldte cikkei. Sok jelent-e meg, vagy csak az, amit mutogatott, nem lehet tudni. Ő nem állandóan dolgozott egy helyre, nem is szerette a stabil munkát, a besurranók közé tartozott.

Egy vers a Hétben elegendő volt neki esztendőig, egy vers a Magyar Figaróban az éjjeli mulatók vendégei előtt szerzett renommét, egy cikk a Daily Expressben, amelynek mecskos, sok fogdosástól szakadozott példánya minálgi a zsebében volt, ebből állt ujságiról fegyvertára. Ha kételkedtek, mosolygott, hidegen, fölényesen, harag nélkül vette elő az ujságot és amerikai nyugalommal adta át a kétkedőnek.

Magyarország hemzsegett ettől a fajtától s ma sincs megtisztítva. Író, mondja mindenké, aki nagynehezen összevetejtékezett néhány könyvet s kiudvarolta annak megjelenését. Szebenyei is író néven szerepelt, lefordította Oscar Wilde-nak Readingi fogolyját mutyiba. Holtay Pálhoz való utjai ma se tisztázódottak, pedig már nagyon illusztrált, de elbeszélései még mindig jelentek a Vasárnapi Ujságban. A Nyugat-hoz is bezzádörgölözött, Osváth Ernő: környékezte erősen, de azt a nyelvet ő se tudta megtanulni.

Talantum, hivatottság, minden gondolat és erköles nélkül írt és szerepelt íróként. Ezek az irodalmi szélhámosok szikkadt agyuknak egész furlangját abban érvényesítik, hogyan vezessék földre az avatatlanokat.

Ezek szerepelnek téjékosatlan bankdirektorok könyv, kép, iparművészeti szakértőként, ezek tartanak előadást gyanutalan és jóhiszemű nyárszolgárokknak az islésről, irodalomról, cipelve értéktelen lim lomjaikat kulturára vágyó gazdagokhoz, akik szentül hiszik, hogy magát a kulturát látják vendégtől, a mikor Névtelen vagy Hangos Fajankót tisztelhetik maguknál. E svihákok könyvekre hivatkosnak, amint Szebenyei, s itélnek örökifju tehetségek felett, kik közé egy kerültek, mint tolakodó kártyaveitő vagy az ismert „jó családból való“ koldusú tisztelhető szűsek csoportjába. E semmirekellőnél különb volt az a Veress Zsigmond, aki mint a Tiszántulnak cserdes és szerény

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!
Selyem szövetek, bársonyok, gyapjuszövetek, mosókelmek, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köppený és Jouponokban. Keztyük és harisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérneműekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelegánsabb esztömök és ruhák készülnek, méltányos árban.
CZILLÉR IMRE nagyáruháza.

muoktatása, regényeket írt, fordított s csak eltávozása után derült ki, hogy néhány tuost könyv szerzője és soha arról egy szót se szólt.

Ez állírok, kik magukról folyton magas véleménnyel vannak s rípcspókokban jelentkeznek a nyilvánosság előtt, „én, mint író”, „íráságom”, „én és a nagy írók”, „darcára, hogy író vagyok, mégis dolgozom”, s hasonló vásári pókokban, a gondolat híján, mert a fehér papír kereteit nem tudják kitölteni, rikácsolják, köpködik és hamis hangokon éneklük saját nevüket és soha találják meg titkát annak, hogy mi teszi az embert íróvá. Szabonyei se tudott semmire menni, pedig neki jó modora is volt, s tudott angolul, ami imponál. Ha 5 annál maradt, hogy az angol nyelvre tanítja Nagyvárad unatkozó gazdagjait a nevesetes kérdésre:

— Wath is color of the table? (Milyen a színe az asztalnak?)

Akkor ma nem állana vád elatt Londonban.

Ő ugyanis addig szívta, pumpolta *sub titulo* író karátársait, azokat, kik írók eskartak lenni, feltűnni vagy szerepelni, hogy e hín csoport halálra kereste esalt reményei porbaszása miatt. Mammoth írásra, meg krodil-írásra tanította őket s igérté, hogy kiviszi Amerikába képsiket, szobraikat és hírneves festővé teszi a rajztanárt, meg költővé a masamódot, íróvá a boltoslegényt. Ezek elől szokott ki s rögtön a gyakorlati hazatérés terére lépett. A Morning Postba írt helyesírókkel a monarchia felosztásáról s Magyarországot lesajnálta több ízben. Jóslott, jóslott, míg végre a párisi lapok hoppon kapták s kiterítették hasudozásait.

Most olvasom, hogy e szándékos félrevezetésért hazatérési bünpert akasztották a nyakába. A hurok ott is megfogta s ott nem lehet büntetlenül hazudni — ha az nem használ. A magyarságot róla és hasonló, külföldre ssaladgáló társairól ismerte meg az angol.

Nem ír tehát több magyar levelet Szabonyei, nem fordítja le egy másik szélhámosnak a Népszavában közölt szennyes társját.

Szabonyei elmémul, a magyar író összes hazugságaiért angol földön fog bünhődni. A kis csirkefogók tehát hurokra kerülnek mindent.

Tiszántúli.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy-palota.

Dús László otthonában.

Jaj, nagyon ráck nehezedett az idők járása, ha olyan karakán férfi, mint Dús László, passzra nyitja ki szját. Egységének, világrengésnek kellett bekövetkezni, hogy e multbanzó, mély szemek elforduljanak a multaktól, s Árpád után feldekezett gondolata visszatérjen magamagára, s eszméi meglássák a gazdasági helyzetnek art a nagy rosszabbodását, amelynek utjelzője a nincsentelenség, a szükség és a nélkülözés.

Ez a politikailag iskolázott elme egy ideális világnézet korszakában nagy érzékel birt a realitásokról, de — biztosítva lévén nagyobb gazdasági rázkódtatások ellen — sohasse törekedett magának szerezni valamit. Ki gondolt volna háborúra, árszökkenésekre, s erre a mindent elnyelőssé fenyegető gazdasági válságra, anno 1888 ban és később? A tisztviselő akkor tisztos eságyságban élt és a nyugdíjra mint az elmulás egyik állomására gondolt.

Ez a Dús László nem volt szerzőképes, esztét, ez az óvator, eszlott, tanult egyvelőt politikai, társadalmi és közigazgatási kérdések tisztázására, s megbeszélésre fordította. Akkor a humanizmus korszaka volt s az emberek, ha idegenek is voltak egymáshoz, nem nyultek egymás szobáiba nagyon, különösen a latelner osztály, mely nemes példát akart mutatni arra, hogyan kell magélni tisztességgel. Dús László sajátságosan eszméi hírére törekedett, a morális szempont volt előtte a fontos, nem a pénzszerezés. Megélt és harol kedvét nem lohasztotta, hogy anyagi eredményekkel nem járt nagy- aszerű közéleti szereplése.

Óvator, hallgatag embernek ismeriék közdolgozóiban, de ha megkérdezték, őszinte választ adott. Ez az őszintesége s az a bátorsága, hogy a szervezetség, egy kormányhatalom kialakulása elől bátran állott az alakuló politikai hatalom erőforrásai között s ehéz harokokat szerzett neki.

Nem mese az, hogy a város fejlődése vele kezdődött. Addig csak vegetált ez a kis város, a pécsepárti Athén, a köröspárti Páris, vagy ahogy akarjatók. A káptalanról nyerve első tartalékerejét, s város elhalátozások elé jutott. A sors kezébe adta a fejlődés lehetőségét, de adott hozzá egy embert, aki felhasználta a legalhatározottabb pillanat jelentőségét.

A város emberei akkor assal küzdöttek, hogyan egyesítsék össze lamérsékelte fizetésüket a hivatali tisztességgel. E nehéz vajudásban kevés érzékük maradtatott a köz számára, csak az éleaszemő, borotrafinom gondolkozású Dús László vette észre a kézben levő ütőkártya értékét, s regéle megváltás összes értéklehetőségeit meglátta. Akkor ugyan nem volt szabad valami gondolat mellett agitálni, mert ez gyanút kelteit. Közömbösen, reméző aggodalmait gon-

dosan elrejtve, félvállról és hidegen kellett akérmely tervről véleményt mondani, s ezt helyesnek illemenni. Dús László ebben mester volt s így tudta azt a hatalmas gondolatot, a regélemegváltás finansziális előnyetnek kihasználását elfogadlatni vezető gondolatnak.

Valóban, milliókat szerzett s klassé könnyűkezü utódok szórhatták a pénzt abból, amit a kormányynyal szemben kiharcolt egy tetterős ember. Aztán elfelejtették, s kormányok azért, mert pénzükkbe került ennek az embernek vezető gondolata, a város pedig akkor még nem volt iskolázva szhoz saun, hogy nagy tetteréért anyagi ellenértéket adjon. Azóta kis szolgálataokért, apró bürokratikus ügyintézésékért szép jutalmakat ad-

Dús László, ki az utjágírásban is a magasabb eszméi és elvi harcok kereste és folytatta, s vallásának hű hívője volt, egy haladást hangoztató áramlat sodrásból nyugalmomba kényeszerítetteit. Aki a város fejlődését kihozta a sarkány barlangjából, az nem neki való helyre került, hanem hallgatoagságba. Megöregedve, de tisztán, szaplóttan kézzel és szívvel mondja most igesát s vizsgálatait kéri igénye jogosultásának. Ez nyilvános per, akinek kifogása van ellene, mondjon ellent, ha tud. Hetvenkét éves korában ez a kitűnő közigazgatási ember, publicista és író nem látja se a maga, se lánya és két szép unokája sorsát biztosítottat. Méltogelése a kérdésnek egy nagy-szabáru élet és mult minden eredménye, a mely a miénk lett, kerül egyik oldalról. A másokra kerül a szökkébléség.

Félig vakon, egyik szemén hályoggal, féltékenen s még mindig bőven hanygyező gondolataitól szenvedve harcol egy öreg nagy ember a fenyegető végzet ellen. Nem szép ez, nem felemelő, nem megható s nem jogos?

Nyugdíjazott bank-

vagy egyéb hivatalnok, ki a biztosítási üzletben

némikép jártas és az üzletszerzéssel is szeret foglalkozni Nagy-Várad számára

vezetőállásra kereszterik.

Kimerítő írásbeli ajánlatok „Szerény kezdet, szép jövő” alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, VII. Erzsébetkörut 38. küldendők. Eredeti okmányt nem szabad mellékelni mert azért felelősség nem vállalatik.

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi folszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árbán veszünk !!

Másfél kilométernyire behatoltunk az oroszok állásába Vorozinnál.

Keleti harcok. Budapest, március 3. (Hivatalos.) Rohamesapatainknak a Narajovka mellől tegnap jelentett vállalkozása három orosz tisztet, 276 főnyi legénységet és 7 gépfegyvert eredményezett.

Volhyniában Vorozinnál indított harcoló előretöréssel rohamesapataink 2 és fél kilométer szélességben, másfél kilométernyire hatoltak be az ellenséges állásokba és alkalmat szereztek hatásos romboló munkára. Ennek befejeztével 122 fogolylyal és 4 zsákmányolt géppuskával tértek vissza.

Sikeres felderítő vállalkozásunk.

Olasz harcok. Budapest, március 3. (Hivatalos.) A Suganaszakaszon az olasz tüzérség néhány ponton élénk tüzelést folytatott. Egy ellenséges osztagot, amely Curellenél a Maso-patak mentén vonalaink ellen előrenyomult, nyomban állásába szorítottuk vissza.

Assigótól nyugatra egy tiroli népfelkelő őrszázad éjjel átkelt az Assa-szakaszon, rohammal elfoglalt Canovétól nyugatra egy olasz árkot, legyűrte a megszálló csapatot és a felderítő vállalkozásából néhány fogollyal tért vissza.

Délkeleti harcok. Budapest, március 3. (Hivatalos.) Nincs jelentenivaló *Hófer.*

Wilson a németbarát svájci követ ellen.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Wilson elnök a legközelebb kérni fogja a svájci kormányt, hogy Reuter amerikai svájci követet visszahívja, mivel Reuter németbarát tevékenysége a helyzetet impossibilissé tette.

Bratianu remél.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Bratianu oláh miniszterelnök jelentést tesz az országgyűlésen pétervári utjának eredményéről. Szerinte Oláhország ismét remélhet, mivel Oroszország teljesen elkészült az új offenzívára.

Hogy került Wilsonhoz Németország ajánlata.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból távirják, Newyorkból jelentik, hogy a Mexikónak tett német ajánlat Amerika kezében volt, amikor Wilson Németországgal a diplomáciai viszonyt megszakította. Az ajánlatot titokban tartották, végül azonban közzétették, hogy Wilson a kongresszustól megkaphassa a felhatalmazást.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) A Daily Telegraphnak jelentik Washingtonból:

Berthold grófnak a mexikói német követhoz intézett levelét egy futár adta át, aki Berthold szolgálatában állott. A levelet az amerikai titkos rendőrség egyik ügynöke fogta el.

Ujabb 91.000 tonna.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolf ügynökség jelenti: Tengeralttjáróink újból elsüllyesztettek 21 gőzöst, 10 vitorlást és 16 halászcirkókat, összesen 91000 bruttó-regiszter tonnataralommal.

Kínát is csábítja az antant.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A Timesnek távirják Pekingből: A szövetségesek követi a kínai kormányt szerdán kéziratot nyújtottak át, amelyben megígérik, hogy Kínának azon kérelmét, melyben a boxerlázadásból eredő kártérítés fizetésének felfüggesztését kéri, mindnyájan jóakarattal fogják mérlegelni, ha Kína megszakítja az összeköttetést Auszria-Magyarországgal és Németországgal.

Az ellenséges előrenyomulások visszaverése.

Berlin, március 3. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok.

Erfő angol felderítő osztagok Hullushnél és Lütvintől napfelkelte előtt az Artois seregnél más helyein pedig kisebb csapatok az esti órákban megkísérelték, hogy árkaikkal benyomuljanak. Mindenütt visszaverték őket. Az Anere két partján újra heves palyasági harcok folytak, amelyeknél az ellenség véres veszteségein kívül 60 foglyot és 8 gépfegyvert veszített.

Az Aisra mentén és a Champagnéban a franciák előretörései néhány árknak ellen megállítások.

Eredményes harcaink Volhyniában.

Keleti harcok.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Ilvek és a Naroc tó között valamint a Stochod mentén élénkebb volt a tüzérségi tűz, mint az előző napokban. Vorozinnál, Luchtól nyugatra rohamesapataink 2 és fél kilométer szélességben és kb. 1500 méter mélységben benyomultak az oroszok állásába és fedezetek szétrombolása után 122 fogollyal és 4 gépfegyverrel tértek vissza.

A Narajovkától keletre intézett előretörés alkalmával ejtett foglyok száma 3 tisztre 1276 főnyi legénységre, a zsákmány 7 gépfegyverre emelkedett.

József főherceg vezérezredes harcvonulán és Mackensen vezértábornagy hadseregportjánál tartós hó esésben csekély volt a harcok tevékenység.

Macedóniai fronton

Nincs jelentős esemény.

Ludendorff, első főszállásamester.

Az Unió hajókat épített.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelenti a Reuter-ügynökség: A szenátus javaslatot tárgyal, hogy 150 millió dollárt engedélyezzenek kisegítő alapokra: 115 milliót a hajó építés gyorsítása végett, 35 milliót a buvárhajók számának szaporítására. Ezen összegek azonnal folyósítandók.

Latke szenátor a javaslat tárgyalásánál olyan értelemben szólalt fel, hogy a fenti összegeket sürgősen meg kell szavazni, mivel csak rövid idő kérdése a háború megkezdése.

Végül a javaslatot olyan formában fogadták el, hogy 135 millió dollár állami hitelt engedélyeztek.

Elkerülhetetlennek tartják az amerikai háborút.

Budapest, március 3. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Itt elkerülhetetlennek tartják a háborút Németország és Amerika között.

Akik virágot szórtak Brassóban a bevonuló oláhok elé.

Egy nyugalmazott brassói honvédőrnagy tragédiája.

Az oláhok erdélyi uralmának szám-talan olyan szomorú epizódja volt, amely örök időre el lenne feledve, ha a kolozsvári haditörvényszék nyilvános főtárgyalási időként nem lebbentének fel róla a leplet. Ilyen szomorú epizódja Erdély megpróbáltatásának az oláhok brassói uralma is. Brassó nehéz napokat élt át, sok magyar ember életébe került az a pár hét, amíg az oláhok a város fölött uralkodtak, de ezek között az ártatlan áldozatok között is legszánandóbb a sorsa Pap Károly ny. honvédőrnagynak, akinek életét szjas emberek besugása oltotta ki.

Brassó megszállásakor néhány oláh, különösen asszonyok, tele marokkal szórta a virágokat a bevonuló oláhok elé. Két kofasasszony, Nyisztor Józsefné, született Vojna Mária és édesanyja, Vojna Györgyné, Pap Károly nyugalmazott honvéd őrnagy háza előtt várták az oláhokat virággal. Az őrag ur nem tudta megállni szó nélkül és odaszólt az asszonyoknak:

— Nem szégyenlitek magatokat, hogy az oláhoknak virágot szórtok?

Az asszonyok reprodukálhatatlan szavakkal válaszoltak az őrnagynak és azután tovább mentek. Az oláhok bevonulását követő napon oláh csendőrök jelentek meg az őrnagy lakásán és magukkal hurcolták a haditörvényszék elé. Egy oláh őrnagy elnökelt a haditörvényszék tárgyalásán, ahol a vádoló a két virágot vivő oláh asszony volt.

Az asszonyok a bíróság előtt azzal vádolták meg az őrnagyot, hogy gyalázza az oláh katonákat. Ezután a vallomás után 3 hónap fegháza ítélték az őrnagyot a másnap el is szállították Bukarestbe.

Mielőtt elhurcolták volna, sikerült telegégtől elbucsuznia és előtte megnevezte a két besugót. Szegény Pap Károly elszállítása után többé nem látta meg Brassót. Bukarestben egy nedves, hideg cellába zárták, ahol — mint felesége később értesült — november 15-én meghalt.

Özvegye az oláhok kiverése után jelentette a két oláh asszonyt a honvédügyosztály brassói kirendeltsége előtt és ennek jelentése alapján a kolozsvári honvédügyészség az állam hadereje ellen büntett címen a besugók ellen vádat emelt. A drámai részletekben bővelkedő főtárgyalást a kolozsvári haditörvényszék az elmúlt napokban tartotta meg.

A tárgyalást Furdek százados hadbíró vezette, a vádat dr. Meszlényi főhadnagy hadbíró képviselte, a védelmet Giurgiu János ügyvéd látta el. A tárgyalás során a vádlottak tagadták, hogy az oláhoknál az őrnagyot ők vádolták volna be. Azt állították ugyan, hogy a tárgyaláson tanuképpen ők is jelen voltak, a tulajdonképeni feljelentő azonban egy eloláhosodott és sok ideig Bukarestben szolgáló Szász Zsuzsanna nevű családtag volt.

Igen meghatotta a bírakat az elhalt özvegyének tanuvallomása. Pap Károlyné zo-

hogva panaszolta férjének tragédiáját és elmondta, hogy férje elhurcolása után kérdőre vonta a vádlottakat. Azok kérkedve ismerték be bűnüket, sőt gorombán őt is megfenyegették:

— Vigyázz, mert te is a férjed sorsára fogsz jutni — mondták.

Kihallgatott még a bíróság több tanút, akiknek nagyrésze igazolta, hogy a vádlottak a tárgyaláson jelen voltak, de pozitíve nem tudták bizonyítani, hogy a feljelentők ők voltak-e? A bíróság a védő kérésére elrendelte Grossmann Edéné brassói lakos kihallgatását és ezért a tárgyalást elnapolta.

A somogyi határozat. A háború folyamán eladásra kerülő vagy bérbeadó minden földbirtokra az államnak, a községeknek, a hitelbiztosítékoknak s a volt urbérs gazdáköröseknek előrsteli jogot kell biztosítani. Ez a lényege Somogyvármegye közgyűlési határozatának, amelyet gróf Széchenyi Adár nagybirtokos indítványára nem régen hozott és hozzájárulás végett minden törvényhatóságnak megküldött. Sokkal fontosabb ez a vármegyei határozat, hogyszó nélkül el-mehetnének mellette. Abban a jövőben Magyarország van szó; reakciója az a keresztény magyarságnak az új pénzhatalmasságok fenyegető terjeszkedésével szemben a földbirtokszerszés terén. Még akarja akadályozni, hogy az elárult, vagy egyéb okok miatt eladásra kerülő kis és nagybirtokok olyan idegen merkanthil és bankörök kezébe jussanak, amelyek a háború mérhetetlen szenvedéséből és véráldozataiból úgy vették ki busis rüssüket, hogy azokat csengő pénzzel változtatták s így összehalmozott millióikkal most a magyar földet akarják hatalmukba keríteni.

Ehhez a földhöz szoktak van joguk, akik azt megvédelmezték minden ellenség-gel szemben, akik kőn vérszenek most is a frontokon, nem pedig azoknak, akik posztó-és bakkancsosokká a fronton harcolók erejét, élelmiszerrusorájukkal pedig a frontmögött dolgozók ellenállását gyengítették. A magyar földet a magyar földműves nép számára kell megmenteni s aki ebben a munkában közreműködik, az a jövőben Magyarország első megalapozásához hordja a téglat. A Magyar Gazdaszövetség legutóbbi közgyűlésén tüntető lakosságmal kialakított Somogyvármegye határozatához. Elvárjuk, hogy az ország északi vármegyéi is egyöntetűen magukévé tegyék azt; hiszen az idegen elemek térfoglalása épen nálunk érezhető a legerősebben. Érdemi kérdéssel várjuk azt is, hogy radikális népboldogítók vajjon most is olyan buzgalommal fogják-e támogatni a földhöz paraszt igényeinek ki-elégítését, amikor véletlenül nem habisományi és holkézi birtokról van szó, hanem a bankörök és új honpolgárok kizemelt prédájáról.

A Szigligeti-Társaság irodalmi ünnepe és kiadványai.

Az újraszervezett Szigligeti Társaság beváltja ígését, amit megszűléskor tett: friss lapfüllettel fog gazdag munkaprogramja megvalósításához. Fényes sikerű, bemutatkozó matinéja után, amelyet Rádl Öljön emlékének szentelt: most ismét két nagyszabású irodalmi ünnep és hangverseny rendezését vette terbe; azonkívül a könyvpiacra is föllép bizányaival. Nagyváradi kulturközönsége bizánya éber, meleg figyelemmel kíséri az irodalmi társaság e lelkes tevékenységét és szeretettel fogja a társaságot abban a magas törekvésében támogatni, hogy a magyar intelligencia e vezető szerepre hivatott központjában való-sággal eleven irodalmi és művészi életet teremtsen.

Szigligeti Ede és Arany János.

Mint már jeleztük: Szigligeti Ede születésnapját a színházban tli meg a Társaság. Nagyváradi halhatatlan szűlöttének legnépszerűbb művét: a Lillomfit adja elő ez alkalommal a társulat, még pedig a hó 17-én fényes díszelőadásban, amely előtt dr. Krüger Aladár, a Társaság alelnöke társ Szigligeti Edéről szabad előadást.

Nagyszabású ünnepe lesz a Társaságnak a hó 18-án, vasárnap, amikor is Arany János születésnapját fogja megülni. Ez alkalommal kiváló vendége is lesz az egyesületnek: Kosztolányi Dezso, az új magyar irodalom egyik legelsőrangú reprezentánsa, a Társaság fölkérésére lekötelező készsége vállalkozott arra, hogy Nagyváradi irodalom-szerető közönsége előtt Arany Jánosról előadást tartson. Kosztolányi Dezso finom, előkelő lírája a mi közönségünket is meghódította s így nagyváradi látogatása a legmegalobb fogadtatásra terhet számot.

Az irodalmi ünnepre a megnyitót: Szász Ede elnök mondja; ezután Dukcs Áron szavalja el versét Arany Jánosról: végezetül a nagy költő több remekét mutatják be s előadják Arany János néhány megzenésített művét a katonazenekar közreműködésével.

A Szigligeti-Társaság könyvei.

A könyvpiacra, amely most örvendően megelvenedett, a Társaság három olyan művel lép, amely bizánya becslését szerez szerzőiknek is, a Társaságnak is. Az egyik Nadányi Zoltán verseskötve, aki már eddigi munkáival is kitűnő csengésű nevet szerzett magának s akik új munkáját ismerik, bizást megjósolhatják, hogy az való-sággal feltűnést fog kelteni. A Társaság most boozította ki a műre az előfizetési felhívást, amely így szól:

A Szigligeti-Társaság kiadásában jelenik meg Nadányi Zoltán új verseskötve: „Kerekerdő”. Örömmel sorozza a Társaság kiadványai közé a költő ez új munkáját, aki a mi körünkől indul utjára, amelyen nevének már eddig is oly szép elismerést szerzett.

Nadányi Zoltán könye Mites Odén művészi címlapjával, díszes modern kiállításban jelenik meg. Ára 3 korona. — A kötetet a Szigligeti-Társaság rendez és pártoló tagjai 25 százalék kedvezményel kapják.

Másik kiadvány lesz a Társaságnak

Dutka Ákos új költeményeinek gyűjteménye, amely szerzője jó nevének új elismerést fog hozni.

Harmadik péld.: Sas Ede verseskötete, amely a költő munkásságának legújabb termését hozza, Meseze viharok visszhangja cím alatt. Sas Ede minden munkáját kitünőtő szeretettel fogadta a közönség, s bizonyára meleg érdeklődés fogja ezt a kötetét is köszönteni. A modern díszű könyv is Miksa Odón művészi címlapjával jelenik meg; előfizetési ára 3 korona lesz és arra kiadóhivatalunk is elfogad előjegyzéseket.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 4.

A képviselőház ülését Szász Károly elnök nyitotta meg fél 4 órakor. Előterjesztések után folytatták a miniszterelnök jelentésének vitáját.

Jankovich Béla kultuszminiszter reflektált Károlyi Ubulnak a gör. kath. püspökök állami támogatása ügyében történt felszólításra.

Után Bethlen István gróf tartott hosszabb beszédet az erők egyesítéséről. Azokat a hibákat, amelyek 40 év kormányrendszerének eredményei, nem lehet egy költőre lóra fordítani. Erdélyben a főbalyt az adminisztrációban látja. Szükség volna józan emberekre, akik ériatkeznének a néppel és a bajokat orvosolják. A visszatelepítésnél ellenőrzés szükséges, jó volna képviselőket külföldi ellenőrzés végett. Erdélyben külföldi nőcsanak a vasúti viszonyok. A kártérítésekre vonatkozólag is rendelkezni kellene, hogy a károkat ki, hogyan és mikor fogja megtéríteni. Ahol a magáról megfelekezett lakosság az ellenséggel együtt pusztított, ott a kárt a kárttevő község, a stratégiai kárt a hadsereg a községgel egyetértőleg köteles megtéríteni.

Panaszolja, hogy a földművelőkkel a vetemény kétharmadát elrekvirálják. Határozott nyilatkozatot kér a kormánytól, hogy egy újabb evakuáció bekövetkezése esetére — ugyan ebből nem hisz — dolgozzanak ki részletes tervezetet?

Kifogásolja, hogy a hazaárulókról szóló törvényt nem alkalmazzák. Eymás után jönnek haza a visszatérők. A vizsgálóbíró kihallgatja őket, azután szabadon eresztik mindnyájukat.

Ezután a békéről beszélt. Olyan békére van szükség, hogy Ausztria Magyarország déli határai biztosítva legyenek. Erkölcsi biztonságunkat kell megőriznünk, a legsúlyosabb megpróbáltatások között fennmaradhat a nemzet, ha erkölcsi értékét megőrzi.

Továbbá a gazdasági erkölcsök hanyatlását említette meg. A kormány büne, hogy a közgazdaságot nem védi meg a piócáktól. A földbirtokot, a háborúban meggazdagított emberek húzzák magukhoz, a kisgazdáknak semmi sem jut. A magyarok a földben rejlik a jelenje és a jövője.

A beszédet élénken megtapsolta az ellenzék.

Hantos Elemér a Bethlen felszólítására reflektált. Megemlíti, hogy Magyarországnak 25 milliárd adóssága van, annak egy évi

kamata 1 milliárd. Ennek a fedezésére új adót kell kivetni, azonban az sem elég. Kevesebbet fogvasszunk és többet termeljünk. Beszéd ezután a szénhidányról, amely az utóbbi szénhiányból kapcsolatban újra aktuálissá vált. A jelentést elfogadja.

A képviselőház a jövő héten szünetel. A legközelebbi ülés 12 én lesz. A kormány jelentés vitája hosszúra fog nyulni, eddig 40nél többen jelentkeztek felszólalásra.

A villamosvasút megállóhelyei.

A Városi Vasút igazgatóságának újabb átirata.

A Nagyváradi Városi Vasút igazgatósága, mint közöltük, a villamos vasút vonalain egyes megállóhelyek beszüntetését határozta el, s ehhez a város tanácsának hozzájárulását kérte.

A város tanácsa a megállóhelyek nagy részének beszüntetéséhez hozzájárult, azonban több megálló beszüntetéséhez nem járult hozzá. Így meghagyta az A. vonalon a Szaniszló utcai megállót, a D. vonalon a Fecske utcai megállót és az F. vonalon a Szarvasori megállót, mint amelyek a közönség érdekében fenntartandók.

A Városi Vasút igazgatóságán nem nyugszik meg a tanács határozatában, hanem újabb beadványt adott be tegnap. A Szaniszló utcai megálló további meghagyásában megnyugszik s azt teljesíti is.

Nem ért egyet azonban a tanácsossal, hogy az F. vonalon a Szarvasori megálló fenntartassék; — továbbá ha a D. vonalon a pécze utcai megálló továbbra is fenntartatik, e helyett a Szarvas utca 67. sz. ház előtti megállót szüntessék be.

Az indoklásban felhívja, hogy a megállóhelyek apestését az teszi szükségessé, mert a gyakori megállással járó erős fékezés nagyon rongálja egy a motort, mint a kocsiat, a javításra pedig a meztani viszonyok között nincsen elég munkaadó és anyagot is csak a legnagyobb nehézségek mellett lehet beszerezni.

Ezenkívül a jelenlegi helyzet az, hogy egy a D. vonalon, mint az F. vonalon 1600 méter távolságban nem kevesebb, mint öt megálló van, s ha a tanács megállapodása marad érvényben, előfordul, hogy helyenkint alig 200 méter távolság van egyik megállótól a másikig. Ez pedig a vállalatra káros, anélkül, hogy a közönség érdeke kívánná az ilyen közeli megállóhelyeket.

A város tanácsa legközelebb foglalkozik a vasútigazgatóság beadványával.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyőny, kézimunka, keletgye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműködésű
Nagyváradi.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

Az élelmiszerek hatósági árai.

Nagyváradi törvényhatóságának területére a közelszemes zavartalanúságának biztosításához fűződő érdekből az élelmiszerek követelhető legmagasabb árait az 1917 évi március hó 1-től 15-ig terjedő időben a következőkben állapította meg a hatóság:

Marhahus I. randú 1 kiló 880. Marhahus II. randú 1 kiló 860. Marhahus nővendék 1 kiló 8—, Marhahus kóser 1 kiló 890. Borjúhus hátulja 1 kiló 8—, Borjúhus eleje 1 kiló 760. Bíranyhus 1 kiló 560. Sertéshus 20 deka nyomtatékkal 1 kiló 7—, Sertéshus nyomtaték nélkül 740. Sertéshus füstölt sovány 1 kiló 920. Sertéshus füstölt csontos 1 kiló 860. Kolbász füstölt 1 kiló 960. Kolbász friss 1 kiló 8—, Dabracani kolbász főve 1 kiló 12—, II. randú füstölt kolbász 1 kiló 8—, Szalona nyers zsirnak való 1 kiló 960. Szalona füstölt 1 kiló 10—, Szalona pörkölt, paprikázott 1 kiló 10—, Szalona sózott 1 kiló 960. Csemege szalona abált 1 kiló 13—, Háj 1 kiló 10—, Topertő préseltlen 1 kiló 640. Sertésszir 1 kiló 12—, Bőrsajt 1 kiló 760.

II. Baromfi: Csirke, rántani való 1 pár 5—, Csirke sütni való 1 pár 7—, Tyuk 1 kg. 4—, Ruca sovány elősúlyban 4—, Ruca, kövér, elősúlyban 1 kiló 550. Liba sovány elősúlyban 5—, Liba, hizott, elősúlyban 1 kiló 650. Liba, hizott, kopasztott 1 kiló 680. Libaszir 1 kiló 14 K.

III. Hal és vad: Ponty fél kiló súlyig 1 kiló 480. Ponty fél kilótól 1 kiló súlyig 1 kiló 440. Ponty 1 kiló súlyon túl 1 kiló 6—, Csuka élő 1 kg. 520, 1 kiló súlyon túl 6—, Apró halak 1 kg. 240. Cigányhal és kárász 1 kiló 4—, Nem élő hal 25 százalékkal olcsóbb.

Nyul 1 db 5—6, Fácán 1 db 5—6 korona.

IV. Tej és tejtermékek: Tej, teljes 1 liter piacon —66. Tej, teljes, 1 liter házhoz szállítva —70. Tejfel 1 liter —. Tehénturó 1 kiló 240. Juhturó 1 kiló 320. Gomolya 1 kiló 280. Teavaj 1 kiló 13—, Liptói turó 1 kiló 850.

V. Liszt és kenyéreműek: Buzadara és nullásliszt 106. Főzliszt 1 kiló —70. Buzakenyérliszt —50. Rozsliszt 1 kiló —52. Tengerliszt 1 kg. —70, tengeridara —70. Kenyér kenyérlisztből péknél 1 kiló —48. Kenyér kenyérlisztből vizontelárusítónál —50. Kenyér fehér főzlisztből péknél —68. Kenyér fehér főzlisztből vizontelárusítónál —70. Kalács fehér nulláslisztből cukrásznál és péknél 106. Kalács fehér nulláslisztből vizontelárusítónál 106.

VI. Cukor, kávé és só: Cukor süveg visz. elár. 100 kg. 11825. Cukor süveg kicsinyben 1 kiló 124. Kockacukor dobozban visz. elár. bttó 5 kg. 100 kg. 12125. Kockacukor ládában visz. elár. nettó 50 kg. 12475. Kockacukor kicsinyben bttó 5 kg. 1 kg. 126. Kockacukor ládában nettó 50 kg. 130. Csukorliszt dobozban visz. elár. 5 kg. 100 kg. bttó 12125. Cukorliszt kicsinyben bttó 5 kg. 1 kg. 126. Cukor kristály visz. elár. 100 kg. 11825. Cukor kristály kicsinyben 1 kg. 124.

Kávé nagybani eladásnál 50 kg.-tól teljebb: Robusta kávé 1 kg. 910. Minden nemű Santos, Java és kávépörkölt 970. Finom kék kávék 11—. Finom maragony kávé 12—. Közönséges pörkölt kávé 12—. Finom pörkölt kávé 1320.

Kicsinybani eladási ár: Robusta kávé 1 kg. 10—. Mindenemű Santos, Java és kávépörkölt 1080. Finom kék kávék 1220. Finom maragony kávé 1320. Közönséges pörkölt kávé 1320. Finom pörkölt kávé 1460.

Só nagybani eladásnál. Nagybani ár legalább is 50 kg. egyszeri vásárlásnál: 1. alak és darabsó 100 kg. 2464, 2. durván őrölt só zsák nélkül 100 kg. 2604. zsákkal együtt külön a só ára 100 kg. 2464, zsák.

darabonként 270. 3. Finoman őrölt só zsák nélkül 100 kg. 2654, zsákkal együtt külön a só ára 2514, zsák darabonként 270 kor.

Só kicsinybeni eladásnál: 1. alak és darabos 1 kg. 28, 2. durván őrölt só 1 kg. 30, 3. finoman őrölt só 1 kg. 32 fillér.

VII. Gyümölcs: Alma 1 kg. 150 kor.

VIII. Szárazfőzelék, tojás, zöldség stb.: Bab száraz 1 kiló — 80. Borsó száraz 1 kiló 140. Lencse 1 kiló —. Köleskása 1 kiló —. Tojás 1 drb. — 32. Sárgarépa 1 csomó 2440. Petrezselyem 1 csomó 2440. Kalarabé 1 drb. — 12—20. Vöröshagyma 1 kiló — 70. Foghagyma 1 kiló 5—. Fejeskáposzta 1 fej — 50—. Burgonya 1 kiló — 28. Kelkáposzta 1 fej — 20—100. Vöröskáposzta 1 fej — 20—40. Retek fekete nagy 1 drb. — 10—20. Gomba (csiperke) 1 kg. 8—. Tengeri szarvas 1 liter — 30. Dió 1 kg. 5—. Mák 1 kg. 520. Aszalt szilva 1 kg. 330.

Pénzküldés a katonáknak.

Tábori postautalványok.

Múlt év szeptember 15 től kezdve tábori postákhoz szóló postautalványokat is felvesz a posta és ezzel lehetővé teszi, hogy messze levő katonáinknak pénzt is küldhessünk. A pénzküldés lehetősége ugyan a háboru kezdete óta fennállt, de a sokkal nehezebb, körülményesebb és drágább pénzrelvétől formájában.

A mondott időponttól kezdve magánok által a táborba, vagyis egy a számmal megjelölt, mint a helynév szerint meghatározott tábori, illetve hadtápostáblátsalokhoz csak utalványon lehet pénzt küldeni, a pénzrelvétől felvétele megszünt.

A táborba küldhető postautalványok értéktárára 1000 korona, vagyis olyan, mint a rendes postautalványoknál. Díja 50 koronán kint 5 fillér, hozzáadva az így kapott összeghez mindig 15 fillér alapdíjat. Távirati postautalványok, postó restanté, expressz és saját kezéhez való kézbesítés a tábori postautalványoknál nem köthető ki.

A tábori postautalványokat ép úgy kell kiállítani, mint a rendes utalványokat. Tanácsos és szükséges azonban, hogy a feladó az utalvány szelvényére az utalványozott összeget és a saját címét, a szelvény hátlapjára pedig a címzett teljes címét feljegyezze. Ez — ellentétben a rendes utalványokkal — azért szükséges, mert az összeget a tábori posták nem a címzetnek, hanem a csapatotest megbatalmazott tisztjének fizetik ki, aki a pénzt az illető katonának az utalvány szelvényének hátlapjára írt cím szerint adja át.

A posta az összegért a feladóval szemben az átvételre jogosítottak történt kifizetéséig szavaol. Jogosulatlan egyénnek történt kifizetés miatt a feladást követő naptól számított 6 hónapon belül lehet felszólalni.

Azok a tábori postautalvány összegek, amelyeket a befizetésükre következő naptól számított 3 éven belül nem reklamálnak: a kincstár javára elővülnek.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelvénye.** Ára 120 kor. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

HIREK

Szurmay honvédelmi miniszter behőszöntője.

Tudvalevőleg Hazay Samu távozásával király ő Felsége Surmay Sándor altábornagyot nevezte ki honvédelmi miniszterre, aki Nagyvárad város törvényhatóságát a következő leiratban értesítette kinevezéséről:

Ő császári és királyi Felsége folyó évi február 19 én kelt legfelsőbb elhatározásával engem m. kir. honvédelmi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Amidőn ezen minisztérium vezetését átveszem, a törvényhatóság közönségét barátságosan üdvözölöm és egyúttal bizalommal kérem, hogy ezen állásammal járó fontos és nehéz feladataim sikeres megoldhatása érdekében működésemet a törvényes kötelességből kifolyó tevékenységem kívül, őszinte hazafias készséggel is támogatni sziveskedjék.

Szurmay,
honvédelmi miniszter.

Nagyvárad város tanácsa táviratban már üdvözölte az új minisztert. A fenti behőszöntő leiratot a tanács a csütörtöki városi közgyűlésen bemutatja s javaslatot tesz, hogy Nagyvárad város törvényhatósága felirattal üdvözölje Surmay Sándor honvédelmi minisztert.

Kinevezéséről az új miniszter Biharvármegye törvényhatóságát hasonló szövegű leiratban értesítette.

* **Személyi hírek.** Széjbely Gyula meyer kir. udvari tanácsos, vámosbírói Fábry Samu, a Budapesti takarékpénztár és Orosz Zsigmond Zsigmond r. t. igazgatója és dr. Szentgyörgyi Gyula budapesti ügyvéd a Leszámitoló és Jelzálogbank r. t. ma délelőtt 9 órakor tartandó évről közgyűlésére Nagyváradra érkeztek.

* **Miksa főherceg kitüntetése.** Budapesti tudósítónk közli a következő berlini jelentést: Vilmos császár a Fekete sas rendjelet adományozta Miksa főhercegnek, királyunk öccsének.

* **Közös életvezetési bizottság a király ellenőrzése alatt.** (Budapesti tudósítónk telefon jelentése.) Főhivatalosan jelentik: A király kezdeményezésére a hadsereg és polgári hatóságok közreműködésével közös életvezetési bizottság alakult, amely ő felsége személyes ellenőrzése alatt fog működni. A székhelye Bécs lesz. A bizottság elnöke a király Landwehr Ottokár vezéreztetést nevezte ki. A bizottság hétéves szavazati időre szólóan kezd meg működését.

* **A Nyugatot elkobozták.** Pénteken délután a budapesti kir. ügyészség rendelkezésre elkobozták a Nyugat című folyóirat március első számát. Az elkobzás Babits Mihály egyik verse miatt történt, amelyben istenkáromlást látott az ügyészség. Végre skadt egy kir. ügyész, aki nem hagyja megfontolatlanul az iradalom cégére alatt látszólagos durrvaságot, istenkáromlást.

* **Vasárnap a plebánia templomokban.** Vasárnap, a nagyvárad plebánia templomokban az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: a várad elászi plebánia templomban: reggel 7 órakor, 8 órakor szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise és szentbeszéd, délelőtt fél 12 órakor szentmise; délután 3 órakor litánia, este fél 7 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a Szent László templomban: reggel 7 órakor csendes mise, 8 órakor prédikáció és fél 9 órakor a tanulók miséje, délelőtt 9 órakor szent beszéd és ünnepi szentmise; 11 órakor szentmise; — délután 3 órakor litánia, este 6 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a várad velencei plebánia templomban: reggel 8 órakor szent mise, reggel 9 órakor ünnepi szentmise és szentbeszéd; — este 6 órakor prédikáció és háborus ájtatosság.

* **Uj szamosújvári püspök.** Budapesti tudósítónk jelenti: A király szamosújvári püspökké dr. Hosszu Gyula szenteszéki jegyzőt nevezte ki.

* **A Kath. Kőr keddi vetítő estélye.** A Kath. Kőr keddi vetítő estélyén dr. Szabó Vendel theologiai tanár tart előadást a front mögötti életről. Eredeti felvételi képekben mutatja be a különböző frontok életét, főképpen a német-francia harcok frontmögötti életéről és a magyar-osztrák hadsereg harci életmódjáról fog gyönyörű vetített képeket bemutatni. Dr. Szabó Vendel most katonalelkész, maga is részt vett a harcokban, az uzsaki szorosától a Bug folyóig kísérte a győzelmes harcokban előrenyomuló hadseregünket s azért előadásában a való élet leírása és közvetlenség lesz. A tudós tanárnak ez lesz az első szereplése a Kath. Kőr közönsége előtt. Az előadás pont 5 kor kezdődik.

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank ma, vasárnap, március 4 én délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését saját helyiségében.**

* **Végefelé járunk a télnek.** Ugyilázték, az időjárás lassan lassan csak megemberelli magát, — a kemény hideg időn túl vagyunk, bár éjjelenként még erősen fagy, de a nappalok derültek s a hőmérséklet 4—5 fokra száll fel a 0 ponton felül. A március meghozta az enyhébb időt. A Kőrös megtisztult a jégtől, csak itt ott a széléken maradt még jég. Ha tovább is így megy, elmondhatjuk, hogy kint vagyunk a téltől, ami nagy öröm lesz, különösen a hidegtől sokat szenvedett szegény emberekre.

* **Signum Laudis.** A király megparancsolta, hogy Kienics Lajos 101. gyalogezredbeli hadnagyának az utólagos legfelsőbb dicséret elismerés a kardok adományozása mellett tudtul adassék.

* **Kinevezés.** A hivatalos lap közli, hogy a pénzügyminiszter Zilahy Gyula okmányügyi tanácsost a nagyvárad pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű adóügyi biztossá nevezte ki.

* **Tengerre magyar!** A cs. és kir. haditengerészetnél ebben az évben kb. 70 tengerészjelölt kerül felvételre, akik tengerész hadapródokká és a tisztviselgés letétele után tengerésztisztokká neveztetnek ki. A jelentkezőknek a saját kézzel írott, 2 koronás bélyeggel ellátott, felvétel iránti kérelmeket legkésőbb augusztus 1—29 ig kell beadni a hadügyminisztérium tengerészeti osztályához.

*** A Kath Növédő Egyesület értekezlete.** A Katholikus Növédő Egyesület szokásos értekezletét hétfőn délután fél 6 órakor tartja a Szent László menedékházban, amelyre a rendezés és működés tagok hivatalosak.

*** Jánosy Lajosné temetése.** Tegnap délután 3 órakor ment végbe Jánosy Lajosné püsztyi számtanácsos feleségének, Jánosy Gyula rendőrkapitány helyettes édesanyjának temetése általános és szinte részvét megnyilvánulása mellett. Az elhunyt köztiszteletben álló urnó temetésén a rokonságon kívül jelen voltak: Csiffra Kálmán dr főispán, Rimler Károly, polgármester, Gerő Árpád, Eleméry Ferenc, Juraszky Barna, dr Thury László, Németh István, Nagy Márton, Baróthy Pál, dr Thury Endre, Láng József, Marosi Gábor, Ötöly Gyula, Kiss Dávid, a rendőrség egész tisztikara, a pénzügyigazgatóság tisztikara, rendőrtisztok Beassi Ignác őrnagyvezetésével, városi tisztviselők, polgárok stb. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte. A koporsón a család és a rokonság díszes koszorúin kívül a rendőrségi tisztviselők is helyeztek el koszorút. Az elhunytat az olasz temetőben a családi sírhelyen temették el. — A temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte elismerésre méltó figyelemmel és pontossággal.

*** Trafikosok panasza.** A klorifikosokat érzékenyen megkárosította a dohányárak drágulása. A tegnapi kizárásnál arra a keserves tapasztalatra jutottak a kizárások, hogy csak annyi összegért kaptak dohányárut, mint azelőtt. Az egyes főzések részére járó dohányáru kontingenst nem emelték, s így a régi összegben kaptak árut, de természetesen sokkal kevesebbet. Az árdrágulás tehát azt idézte elő, hogy jóval kevesebb árut kaptak. Ugy, hogy egy-egy kisebb trafikosnak 140 koronával lett kevesebb a jövedelme, de van olyan trafikos, akinek 300 koronával kevesebb lesz a jövedelme, mert kevesebb árut kapott. A dohányjövődéki igazgatóság szerint a kizárásból kizárólag a mennyisége éppen annyi, mint a béke időben. Akkor tehát itt tévedés forog fenn a kizárások kárára, mert ezek most is oly összegért kaptak árut, mint azelőtt. Ha tehát valamelyik például 300 korona áru dohányárut kapott azelőtt, most is annyit kapott s így még kevésbé képes kielégíteni vevőkörzését. Ha már felemelték az árakat, emeljék fel a trafikosok kontingensét is s adjanak annyi dohányárut nekik, mint régen. Ha felemelt áron is, de jusson hozzá a közönség annyi áruhoz, mint régen. Itt tévedésnek kell lenniforgni, amit reparálni kell.

*** Özv. id. Bulyowszky Józsefné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe ma délelőtt özv. id. Bulyowszky Józsefné temetése. A Pával utcai halottas háznál nagy előkelő közönség gyűlt egybe az utolsó végzettség megadására. A temetési szertartást dr. Losztán Endre plébános vezette segédlettel. A nagyszámú koszorú és szalagokkal megrakott virágkoszorúval a nagy díszű gyászmenet a Szent László templomba vonult, ahol ünnepélyes gyászmisét tartottak, a gyászmise végzetével az olasz temetőbe vitték az elhunytat, a hol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra. — A temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte elismerésre méltó figyelemmel és pontossággal.

*** A mezőgazdasági bérletek meghosszabbítása.** A törvényhozás döntő bíróságokat szervezett, amelyek a mezőgazdasági bérletek meghosszabbításának kérdésében a háború idejére határozatokat hoztak. Az igazságügyminiszter most kérdést tett a törvényeséknél, hogy mi volt a döntő bíróságok működésének eredménye. Most értesülünk, eddig 8 ilyen bérleti ügyben döntöttek s kielégítő módon,

*** Tárcsöveket csak katonák vehetnek.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli a miniszterelnök rendelkezését, amelyben az optikai cikkek forgalomba hozatalát (krifének, tárcsövek, nagyító tárcsövek s ezek részét, 3, 5-6 fényerősséggel 18 centiméternél nagyobb gyújtótávolságú fényképezési objektívek) a katonaság szükségleteinek kielégítésére korlátozza. Eről a kereskedelmi miniszter engedhet csak kivételt.

*** A kath. Növédő Egyesület kérelme a hölgyközönséghez.** Legközelebb megtartandó tea összejövetelünket minél hasznosabbá akarjuk tenni, azért felhívunk mindenkit, kinek jó tézsa vagy egyéb főzési hadi, azaz takarékos receptjei vannak, küldje be szokat minél előbb Teleky u. 13 alá a kath. Növédő Hivatal címére, hogy azokat a teadélutánon ismerethessük. Így is szolgálhat öhajttuk a nők háztartási érdekeit, s ezáltal is közvetlenebbé öhajttuk teani összejöveteleinket. A kath. Növédő Egyesület

*** Adomány a Vörös Keresztnek.** Sporer Lajosné ma. hivatalnok neje 7 koronát küldött szerkesztőségünkbe a Vörös Kereszt Egyesület javára. Rendeléstési helyére juttatjuk.

*** Halálozás.** Andriška Józsefné assz. Tátray Mária városi fogyasztási hivatal tisztviselőjének neje 54 éves korában tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat férjén kívül fiai: László, a Nagyváradi Takarékpénztár könyvelője, József és Árpád városi tisztviselők és a jelenleg harsanti szolgálatot teljesítő Kálmán gyászolják, ugyancsak testvérei: Tátray Sándor gépnyáros, Tátray Kálmán törvényszéki bíró, Tátray Lajos törvényszéki íródtiszt és Tátray Gusztáv kereskedő. Az elhunyt urnó temetése holnap, hétfőn délután 3 órakor lesz a Teleky utca 41. sz. alatti gyászháztól.

*** Csecsemőmérleg kerestetik.** A Kath. Növédő Egyesület keres egy csecsemőmérleget vagy köleső, vagy jutányos áruban megvételre.

*** Felhívás a cipésziparosokhoz.** Tudomásukra hozom az ipartestület kótelekbe tartozó cipésziparosoknak, hogy a cipész szakosztály f. évi március hó 4 én, az z ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendezés évi közgyűlést az ipartestület helyiségében, melyre a cipésziparos urak az uton meghívotnak. Tisztelettel az Ipartestület.

*** Adományok az anya és csecsemővédelemnek.** Az anya és csecsemővédelem javára adakoztak: gróf Sáschányi Miklós megyéspüspök 100, özv. Gyurkovits Kornélné 100, Kath. Nepszövetség 80 korona. Eruto: mondunk köszönetet szent ügyünk támogatásáért azoknak a névtelen jótételeseknek is, kik multkor felhívásunkra Gálly Sándor hitmanár „Szent Ferenc nyomában” című füzetét oly tömegesen vásárolták, hogy e rövid idő alatt csak a Szent László templom könyvtárljáról ismét 100 db fogyott el. Ez a csecsemővédelem javára ismét 50 koronát jelent. Ismételtlen kérjük a füzet további büszgő terjesztését, mert igen sok a nyomorgó, éhes gyermek s aki egy füzetet 50 fillérért megvesz, egy éhező gyermeknek ad egy napi tejet. S ha e f.

zete a katonáknak adjuk ajándéknak, ezzel keitős jó tesztük, egyiknek testi táplálékot adunk, a másiknak lelkét erősítjük meg. — Kath. Növédő Egyesület.

*** Tavasz a tölben.** A hideg időben jölesik a szemnek mikor, egy-egy virágkereskedés kirakatában látja a változó színekben pompázó szibbnél szebb virágokat. Ilyen kedves látvány a Rákóczi utl Stern-palotában megvillt új virágcsarnok, amelynek néhai Fehér Imre volt városi főkeréss övegye nyitott. az üzletben a remek díszes virágok mellett pompás jéintok, tulipánok, szögfük, orgonák stb virulnak s valóságos tavaszt varázsolnak a közönség elé. Az élővirágokon kívül a magterjesztésig há művirágokból is nagy készlet áll az üzletben a közönség rendelkezésére.

*** A biharmegyei molnárok gyűlése.** Az országos molnár egyesület tegnap est a kérést intézte Fráter Barna al pábor, hogy a vármegyeháza nagytermet e hó 18-án engedje át az egyesületnek, mert a Biharmegyében lakó molnárok e napen nagygyűlést akarnak tartani. A gyűlésen a közellátás ügyével a jövőben több termelés kérdéseivel és a szemes termények árának felemelésével szándékosan foglalkozni.

*** Zengora eladó.** Cím a kiadóban.

*** Felsőkeréki HOKIN hírtörő szerző.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Békéscsaba.

*** Perfekt német tanítást oktat.** Cím a kiadóban.

*** Fiumében eladó ház.** 2 háromszobás, 1 kétszobás lakással és egy kis üzlethelyiséggel. Ért. kezhetni Reigl Ernő fürdőbérlettel, Félix fürdő.

SZINHÁZ.

A MAI SZINLAPOK.

Délután 3 órakor, fél helyárrakkal:

Három a kislány.

Operett 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Schubert Ferenc	— — —	Bihari Sándor
Schober báró, költő	— — —	Tompa Béla
Tschöll Keresztély udvari üvegfestő	— — —	Sik Rozsó
Tschöllné asszony	— — —	T. Pogány Janka
Edi	— — —	Habár Lola
Hédi	— — —	Szebeni Margit
Médi	— — —	Sz. Zsigmond Anna
Brunner András, nyeregmeister	— — —	Rákosi Ferenc

Este fél 8 órakor, rendez helyárrakkal:

Muzikus lány.

Operett 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Eszterházi herceg	— — —	Sik Rozsó
Hercegnő, a neje	— — —	J. Gazdy Aranka
Fiatal herceg, a fiuk	— — —	Vigh Manci
Haydn József	— — —	Bihari Sándor
Ellenr Montebelli	— — —	Szebeni Margit
Brigitta	— — —	T. Pogány Janka
Rézi, tehenes lány	— — —	Sz. Zsigmond Anna
Péter	— — —	Tompa Béla

Heti műsori

Vasárnap délután: Három a kislány.
Vasárnap este: Muzikus lány. (Kezdate 7 órakor.)
Hétfő: Kék róka (Bevezető előadás)
Kedd: Kék róka.
Szerda: Kék róka.

Csütörtök: Leányvásár. (Vajnavszki Vilma fellépte.)
 Péntek: Nap és Hold
 Szombat d. u.: Özvegy kisasszony.
 Szombat este: Ripp van Winkle.
 Vasárnap d. u.: Családfő.
 Vasárnap este: Dollárpapa (Bemutató előadás.)

A Kék róka.

Herczeg Ferenc vígjátékának bemutatója.
 Valóságos ünnepi estje lesz hétfőn a Szigligeti színházban, amelynek vígjáték-együttese a legnagyobb ambícióval és azzal a megkülönböztetett szereffel készült Herczeg Ferenc Kék róka-játékának bemutatójára, mellyel az ország színészvilága mindentűt ezt az illusztris író óvezl.

Mindössze öt szereplője van ennek a végtelen sok finomsággal megírt, ötletgazdag színpadi alkotásnak, de ennek az öt szereplőnek mindegyike jelentős és meglehetősen feladatot kap a színpadon és színészei vállaira.

A Kék róka a következő szereposztással kerül hétfőn bemutatásra:

Pál — Biri Ákos. Cecília — Kassics Eszter. Sándor — Tóth Elek. Trill báró — Zsoldos Andor. Laci — Polgár Mariska.

Ez a különös szereposztás és Erdélyi Miklós hivatalos rendezői teletuma garantiálják, hogy a Kék róka nálunk számos telt házat fog vonzani.

Vasárnap délután a közönség egyik legkedveltebb cseréttéje, a Három a kis lány kerül színpadra.

A Muzsikusz lány. A zeneszerzők világhírű egyik kimerítő alakja: Haydn, a 10. és 11. és a kedves zenéje, csupa bájos, melódikus dallamokból áll, amely évekkel a Muzsikusz lány címe alatt díszes messze volt fel a legelőkelőbb színházak műsorára. A címerep mindig a legambiciósabb primadonna feladat volt, amelyet nálunk most a reprimiz alkalmával Sz. Zsigmond Anna vállalt, aki legszebb sikereinek egyikét aratta ebben a pompás cseréttében, amely vasárnap este telt házzal fog vonzani.

A t. bérlők figyelmébe. A színház vezetősége értesíti a bérlőket, hogy a második bérlőt felének II. előadás letelt. Felhívja az igazgatóság a t. bérlőket, hogy bérlőiket esetleges zavarok elkerülése végett, mielőbb megújítani sziveskedjenek.

KÖZGAZDASÁG

Vásári árjegyzék:

	Árak	Forgalom
Tiszta buza	K 41.50	— mma.
Rozs	" 33.50	"
Árpa	" 33.—	"
Zab	" 40.—	"
Tengeri	" 30.—	"
Burgonya	" 26.—	"
Borsó	" 1.40	"
Lencse	" 1.40	"
Bab	" —.76	"
Köleskása	" 2.00	"

Liszt.

	Árak	Forgalom
Láng	K 1.06	
Zsemlye	" —.70	
Fehér kenyér	" —.54	
Barna kenyér	" —.50	

Takarmányféle.

Széna fuvarral 100 kg. ként	K 40—44—
Szalma	" 8—10—
Alom szalma fuvarral 100 kgként	" 6—8—
Zsuppszalma	" —.—
Lucerna v. lóhera	" 44—50—

Tüzifa.

Bükk ürkm. fuvarral	K 29—
Tölgy	" 29—
Oser	" 31—

Vegyesek.

Marshus I. osztályu	K 8—7 80
Ó bor literje	" 6.—
Új bor	" 4.—
Szilvapálinka literje	" 8—10—
Szess literje	" 8—10—
Mész mm. kint	" 26.80—
Szalonna kg. ként	" 9.60—
Verezhagyma	" 0.85—
Fokhagyma	" 5—6—
Barnakenyér	" 0.25—
Szalonna, nyers friss	" 9.60—
Köleskása kg. ként	" 2.—

Jószágok. — Szarvasmarhaféle:

	Árak K-ban	Forgalom
II. oszt. jármosókör	3000—6000—	28 drb
III. "	2000—3000—	42 "
Vágómarha élőszul kilója	4.00—4.50	110 "
Felsőstehén	800—2600	50 "
Vágóstehén kgként	3.50—4—	66 "
1 éves üszörborjú	600—800	30 "
" ökorborjú	400—800	18 "
Vörös borjú kgként	3.20—3.80	16 "
Birkák és kecskék	—	—
Báránypárja	200—	—

Lovak:

1 pár kocsiló	K 3000—6000
1 " igasló I. oszt.	" 2000—4000
1 " " II. "	" 1600—3000
1 " " III. "	" 800—2000
1 drb 1 éves osikó	" 400—800

Forgalom volt 300.

Sertések élőszul kilója:

Malac párja	K 220—640
1 éves sertések párja	" 400—700
2 "	" 500—800
1 drb hasas kocor	" 600—1000

Falkásertések:

Forgalom sertések kből: Süldő	36 drb
Hízott 240—300 kgr.	K 6.80 8 "
Felbízott 100—160 "	drb 22 " 6. 16 "
Vegyeskocnyá	" 8. 20 "
	Malacféle " 56 "
	1 és 2 évesek 40 "
	Tenyészokok 10 "

90 kilón felüli hizott sertéseknél a v4-

telár páronként 45 kiló élet és 4 százalék levonása mellett fizetendő.

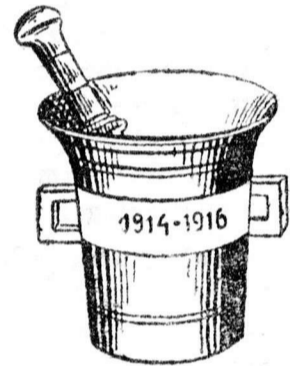
Felbajtás nagyon kevés, forgalom alig valami, árak tartottak. Kereslet leginkább a fejős tehén és vágó marháknál nyilvánult.

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabású finom, szép és **sikkes mellfűzöt** és azokat igen szolid áron bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.
Kesztenbaum Juliska
 fűzőszalonja Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. sz.

NYILTTÉ

Heti árjegyzék:

HADI MOZSÁR PORCELLÁN ÜTŐVEL . 6 K

China ezüst kenyér kosár fogóval	5 K
China ezüst cukor tartó fogóval	5 K
China ezüst vaj tartó fogóval	5 K
China ezüst cukor kosár fogóval	5 K
China ezüst gyümölcs állvány tállal	5 K
China ezüst dohányzó készlet tálcával	5 K
China ezüst gyümölcs kosár színezve	5 K
Alpaca torta állvány majolika betéttel	5 K
Alpaca kenyér kosár majolika betéttel	5 K
China ezüst talpas állvány színes üveggel	5 K
Majolika vizes kanos színezve	5 K
Majolika tésztás tál színezve 6 tányérral	5 K
Majolika virágváza színezve roccoco	5 K
Befőttes készlet színes roccoco 6 tányérral	5 K
Befőttes állvány színes 6 tányérral	5 K
Likőr készlet tálcával aranyozva 6 szem.	5 K
Boros készlet roccoco aranyozva 6 szem.	5 K
Sörös készlet roccoco aranyozva 6 szem.	5 K
China ezüst talpas gyümölcs állvány	10 K
Mosdó készlet fayence színes roccoco	10 K
Gyermek mosdó készlet színes felszerelve	10 K
Fűszer készlet színes felszerelve állvánnyal	10 K
Teás készlet színes aranyozással 6 szem.	12 K
Kávés készlet színes aranyozással 6 szem.	12 K
Feketékávés készlet tálcával színes 6 sz.	12 K
Ebédő készlet sz. aranyozással roccoco 6 sz.	36 K
Ebédő kész. sz. aranyozással roccoco 12 sz.	80 K

Konyha felszerelések, zománcozott acél főző edények, Evőeszközök, kávéházi és vendéglői felszerelések.

Répkeretezés, ablak üvegezés gyorsan és pontosan előnyös árban készült.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
 Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
 Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

VIGADÓ mozgószínház	Vasárnap, hétfő Az örök szépség varázsa dráma 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órákor és hétköznapokon 5-kor.
URANIA mozgószínház	Vasárnap, hétfő Lobogó szerelem dráma 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órákor és hétköznapokon 5-kor.
APOLLÓ mozgószínház	Vasárnap, hétfő Ifjúkori bűnös dráma 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órákor és hétköznapokon 5-kor.

Uj virágcsarnok

Van szerencsém a mélyen tisztelt előkelő közönség nagybecsű tudomására adni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut Stern-féle házában, szemben a Széchényi szállodával, a mai kor kivánalmainak megfelelő

elő- és művirág kereskedést

nyitottam. Naponkint a legszebb elővirágok, valamint teljesen hűtőszobában tartott művirágok, délszaki növények nagy választékban kaphatók.

Lakodalmi és alkalmi csokrok, koszorúk izléses kivitelben, jutányos áron

A t. közönség b. pártfogását kérve vagyok

özv. Fehér Imréné
Rákóczi-ut 10.

TELEFON: 15-89.

Vas és rézágak

afrikai és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Helpy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen: lisztes és gabonaszakokat, ponyvákat, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papirzsineget,

szalmazsákok, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős esztrakát és fedéllemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Meghívó.

A Ládner és Kálmán féle szeszgyár és Gőzmalom részvénytársaság f. évi március hó 17 ik napján délután 1/2 4 órakor tartja meg a vállalat irodájában

rendes évi közgyűlést,

melyre a t. részvényesek meghívótnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.
2. Az igazgatóság számadása és javaslata az üzleti nyereség felosztása tekintetében.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása tárgyában.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény kérdése.
6. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok 4 §-a alapján a társaság tartamának meghosszabítására.
7. Az alapszabályok 4-ik §-ának módosítása.
8. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés! Az igazgatóság jelentése és a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a vállalat irodájában a mai napon közszemlére kitétettek és ott megtekinthetők.

Nagyvárad, 1917. március hó 3.

Az igazgatóság.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

ŐR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezni a gondnoki irodában. Sas-passage 24 számú lépcső.

3478-1917. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város árvaszéke — Helyközközlési község határában fekvő 248 sz. b. tetben foglalt szántó és kaszálóból álló ingatlanokat nyilvános árverésen eladja.

Az eladás alá jövő ingatlanok a következők:

1. 415-416. hrsz. a. foglalt szántó a „Latabár” dűlőben 18 katasztrális hold és 674 négyszögöl;
2. 1204. hrsz. a. foglalt rét (kaszáló) a „Kocsorjos”-dűlőben 9 katasztrális hold és 1585 négyszögöl;
3. 983-984-985. hrsz. a. foglalt szántó a „Dionys”-dűlőben 7 katasztrális hold és 320 négyszögöl.

Az árvaszék a nyilvános árverést f. év március 21-én (szerda) d. e. 10 órakor fogja megtartani, a városi árvaszék hivatalos helyiségében (Városháza II em. 40.) Ajánlat az összes ingatlanokra, vagy külön az 1-3. számok alatt foglalt részekre is tehető, az árverés alkalmával szóbelileg, vagy az árverést megelőzőleg szabályszerű, az árvaszékhez beadandó írásbeli nyilatkozáttal.

Kikiáltási ár: 31000 korona.

Vasni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% át, azaz 3100 koronát bányapénzzel az árverési kiküldöttnök, az árverés alkalmával lefizetni, vagy szabályszerű nyugtával igazolni, hogy a bányapénzt a városi gyámpénzárba befizették.

Árverők az árverési feltételeket annak bizonyítási árára, hogy azokat ismerik és magukra nézve kötelezőnek elfogadják, sajátuk zülleg aláírni kötelesek. A tett ajánlat a venni szándékozók ajánlatuk megtételkor azonnal és feltétlenül kötelezi, a kiskort e leiben csak akkor kötelezi, ha az ajánlatot a gyámhatóság a kiskort nevében elfogadja. Az árvaszék a tett ajánlatokhoz kötve nincs, azok között szabadon választhat, jogosított az ajánlatokat el nem fogadni, esetleg újabb árverést tartani. A vételi illeték és az árverési, valamint a szerződési költségek vevőt terhelik.

Vevő a szántóföldnek egyharmad részét f. 1917 július 15-én, a kaszálóföldnek többi részét, valamint a kaszálót f. évi október 1-én veheti birtokba.

A kiskort a telekkönyvi térmértékért felelősségei nem vállal. Az ajánlat elfogadása és az erre vonatkozó jogerős véghatározat közzétételétől számított 15 nap alatt köteles vevő a megajánlott vételárat a gyámpénztárba befizetni és az árvaszék megbírtjánál az adás-vételi szerződés elkészítése végezt jelentkezni. Ennek megtörténtével az árvaszék az adásvevési szerződést jóváhagyási záradékkal ellátva vevőnek kiadja.

Ha ajánlattevő ezen kötelezettségeinek meg nem felelése, letett bányapénzt feltétlenül elveszti, ezenkívül a gyámhatóságok jogában állót vagy ajánlata teljesítésére perrel kényszeríti, vagy a jogügyletetől elállni, esetleg ajánlattevő kárára és veszélyére új árverést tartani, vagy az ingatlanokat az említett jogkövetkezmények terhe alatt másként értékesíteni.

Nagyvárad város árvaszéke f. 1917. március 3-án tartott tanácsüléséből.

Nizsalovszky
árvaszéki elnökhelyettes.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házában egyodulálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellékalkohelyiségekkel 1917 augusztus hó 1-re Étekezhetni a Pongrái Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házuakban udvari kávéház helyiségei 1917 majus 1-jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r-t irodájában.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:
NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514. A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók,
közönségét, hogy a „ főzőedények,
legújabb rendszerű „ tea főzők,
megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolftram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban telefon rendelésre díjmentesen
hához szállítatnak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel
fgyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelelő telefonja 55. Főszerelelő telefonja 55.

Eladó ház és szőlőbirtok!
Előnyös fizetési feltételek
mellett egy magas földszin-
tes ház és 3-8 tized hold
szőlő eladó. Közelebbi fel-
világosítás Sal Ferenc-utca
25. sz. alatt szerezhető.

**A Rákóczi-ut legforgalmasabb
részén**
emeletes ház eladó.
Felvilágosítást ad:
Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

IZSAK LIDIA
elsőrendű itzösszalón

Nagyvárad, Park-szálloda
Nagy Sándor-u. 1. sétányon.

Fűzőket a legelő divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és háskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dókra is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szíghiget
minthát művésznőnek egyedüli szállítója.
.. Telefon: 11-53. ..

Merza Kálmán
nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.
Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijázat, ko-
csizó és igás szerszámok, kocsi-
ülés, lábvédők és szerszámak-
kok raktára.

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földszintes
házban egy és két szo-
bás lakások mellékhe-
lyiségekkel május hó
1-re kiadók,
Értekezni lehet a 3. épület-
ben lakó ház mesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

Eladó
Kórház-u. végétől 10 perc
távolságra jobb oldalon
1900 □ méter szőlő és
gyümölcsfával beültette-
rületen 3 szoba, veranda,
konyha, kamara, pince és
mellek épületből áló ház
házzs. 171-7. Asztalos Jenő.

Mindenféle vidéki megrende-
léseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagok-
ból készül, kitűnően habzó, igen
tartós, teljesen lugmentes és
nem szappan kellemes illatánál
fogva általánosan eivan terjedve

1 drb ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna
színre fest néhány perc alatt
minden haját, bajuszt és szakált.
Teljesen értalmatlan. Használata
egyszerű és a festés igen sokáig
tart. Óvakodjunk utánzatoktól
csak **EMIR** névvel ellátott do-
bozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól
meg akar szabadulni, ha üde,
friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom arczerémet

kétféle minőség van forgalom-
ban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett)

[Szent László-nyomda részvénytársaság Nagyvárad.